

Četvrtak, 06. februar 2003.

Svedok general Aleksandar Vasiljević

Otvorena sednica

Optuženi je pristupio sudu

Početak 09:02h

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Najs.

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC NAJS

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Paragraf broj 39. Generale, juče smo se bavili naoružavanjem Srba. Da li ste u drugoj polovini 1991. godine saznali o izvesnim individualnim slučajevima manjih isporuka oružja, isporukama manjih količina oružja koje su predate Srbima i da su to radili pojedinci iz JNA?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Jesam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Želim da navedem dva primera iz vašeg rezimea. Da li je postojao oficir bezbednosti po imenu Čedo Knežević i ako jeste, možete li nam reći šta je on uradio u vezi toga?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Koliko sam ja saznao, on je bio u Bijaću u kontraobaveštajnom detašmanu koji se iz Zagreba premestio na tu lokaciju. I u tom periodu je vršena evakuacija nekih skladišta teritorijalne odbrane i JNA sa prostora koji su već bili ugroženi od Zbora narodne garde i on je jednu količinu, ja ne znam koja je, prebacio na neki način do Zemuna, do Batajnice i planirano je valjda da je negde da po Slavoniji. Međutim, načelnik odeljenja bezbednosti je saznao za to i to je sprečio.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Drugi primer, u februaru 1992. godine da li je bio pukovnik Zečar koji se takođe angažovao u nekoj dostavi oružja?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Jeste, on je radio u Upravi bezbednosti i takođe je jednu količinu oružja trebalo da prebaci, koliko se ja sada sećam, negde prema Srpskim Moravićima i u tome je isto bio otkriven, tako da ni to oružje nije otišlo. Kada sam ga ja ispitivao, jer je on bio kod mene, zašto je to radio, on je naveo neke starešine po čijem je odobrenju navodno to učinio bez mog znanja.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je on rekao odakle su došla ta ovlašćenja?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: To nisu bila pismena ovlašćenja, to je izgleda bio usmeni, usmena saglasnost od generala jednog.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste vi kritikovali tog pukovnika zbog toga što je uradio? Ako možete, pomozite nam. Recite nam da li je on konkretno naveo ime.

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Izvolite, nastavite. Koga je naveo?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: On je rekao da je to uradio po odobrenju generala Živote Panića.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Paragraf 42. Da li vam je bilo poznato kakvu vrstu oružja su nosili određeni paravojni sastavi i posebno koju vrstu automatskog oružja su imali?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Pa ja nisam imao tada neke konkretne podatke, mislim o vrsti naoružanja po paravojnim grupama, ali sećam se da je jedna vrsta bila karakteristična. Radilo se u Slavoniji o automatima "tompson" (Thompson) koji su bili više trofejni, a oni su bili karakteristični po tome što ih je posedovala Teritorijalna odbrana Srbije tako da najverovatnije da je to bilo oružje iz skladišta Teritorijalne odbrane Srbije.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Bilo vam je poznato da se to dešavalo u Slavoniji, u istočnoj Slavoniji. Da li je to bila lokalna srpska teritorijalna odbrana ili su to bile paravojne organizacije, paravojne grupe ili i jedni i drugi?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Taj konkretan slučaj su bile paravojne grupe.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li znate kakvu vrstu oružja je imala lokalna srpska teritorijalna odbrana u istočnoj Slavoniji?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Ne znam, nemam taj podatak. Nisam imao prilike da to vidim.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kada se JNA povukla, da li znate šta se desilo sa delom naoružanja koje je ostalo u skladištima JNA?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Pa jedan deo naoružanja iz skladišta koja nisu blagovremeno evakuisana zarobile su snage ZNG-a na tom prostoru, a iz skladišta koja su pravovremeno evakuisana oružje je izvlačeno u dubinu teritorije. Jedan deo naoružanja je išao na prostor Bosne i Hercegovine, u skladišta jedinica JNA koje su se tamo tada nalazile, a u to vreme se konstituišu i veći sastavi i veći broj jedinica teritorijalne odbrane u Krajini i deo tog naoružanja je bio namenjen i za te jedinice, za naoružavanje po materijalnoj formaciji koja je bila propisana.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim da se svedoku pokaže tabulator 4 da ga on pogleda. Pre nego što zatražim da se uvede kao dokazni predmet, postaviću nekoliko pitanja u vezi sa njim. Generale Vasiljeviću, pogledajte ovaj dokument, upoznajte se sa njim a onda ću vam postaviti nekoliko pitanja. Mislim da je to dokument koji vam je lično poznat. Kada ste vi prvi put dobili ovaj dokument ili bolje da kažem kada ste ga prvi put videli?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Prvi put sam video dokumenat negde krajem 1990. godine, konkretno početkom decembra 1990. godine kada je rađeno na dokumentovanju ilegalnog naoružavanja i kod Srba i kod Hrvata, u celoj Hrvatskoj pa i šire.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste vi videli tu osobu, odnosno da li ste videli i/ili razgovarali sa osobom koja je dala ovu izjavu?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Ne, ja nisam razgovarao. Razgovarao je organ bezbednosti u Kninu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A da li vam je ova izjava pokazana tokom obavljanja vaše dužnosti kao izjava nekoga sa kim je obavljen razgovor u vezi sa ilegalnim naoružavanjem?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Da, da. To je sve rađeno u fazi kada je pripremano razoružavanje svih paravojnih sastava u Hrvatskoj.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste kasnije saznali za neke razloge zbog kojih ne bi trebalo verovati ovom konkretnom svedoku o onome što je rekao o ilegalnom naoružavanju u svojoj izjavi?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Ne, i bilo je više izjava, to su uzete od jednog broja lica srpskog nacionalnosti u Kninskoj krajini i manje-više, one su bile identične.

SUDIJA MEJ: Gospodine Najs, dajte da se pozabavimo prihvatljivošću ove izjave.

TUŽILAC NAJS: Upravo zato i postavljam ova pitanja, s obzirom na pristup koji smo imali juče. Ovo je izjava koja je protivna interesima onoga ko je dao ovu izjavu. Posebno sam zainteresovan na stranice 4 i 5 engleske verzije koje počinju rečima "U vezi sa ilegalnim naoružavanjem građana ...". To je priča koja je data u to vreme jer je to svedok video sam, dok se to sve pripremalo, tokom obavljanja svojih dužnosti, a njegove dužnosti su bile da istražuje takve stvari. To je bio deo materijala koji mu je pristizao i koji je bio konzistentan po sadržaju i od tada nije bilo nikakvog razloga da se ta izjava odbaci, kao ni ono što je u njoj navedeno. To je slično izjavama koje su stavljene pred svedoka juče, a isključene su iz dokaznog materijala. Nema sumnje da je ona u tome ista, ali je različita u kvalitetu i po karakteru jer to nije retrospektivni pogled napravljen posle nekoliko godina koji bi, na primer, zatražio da se primeni određeni postupak već je to nešto kao da je svedok sam razgovarao sa tom osobom. On nije bio jedan od oficira koji su vodili razgovor, njemu je ovaj dokument predat naknadno. Da je on bio onaj ko je vodio ovaj razgovor sa saznanjem ili priznanjem koje je ispitivana osoba dala direktno svedoku, onda bih ja bez razmišljanja tražio od Veća da proglasi da to potpada pod informacije iz druge ruke koje su nama ovde prihvatljive. U ovom konkretnom slučaju, onih nekoliko dana koji su protekli od dana sačinjavanja izjave i opisa okolnosti i dana kada je svedok primio izjavu daje Veću diskreciono pravo da je prihvati ili ne prihvati. I događaji o kojima davalac izjave govori u paragrafima na stranama 4 i 5 su, kao što će te videti, svi vrlo nedavni, oni su iz perioda od oktobra 1990. do decembra 2000. godine.

SUDIJA MEJ: Na koji način se to razlikuje od izjava koje smo juče isključili a za koje je optuženi tražio da ih uvede kao dokazni materijal? To su bili snimci razgovora o određenim događajima?

TUŽILAC NAJS: Pa pre svega, kao što sam već rekao, to je izjava koja je zabeležena u trenutku kada se to dešavalo. Zatim, to su jasne izjave koje su protiv interesa onoga ko ih je davao, i one dolaze ili su došle do svedoka za vreme dok se on, obavljajući svoj posao, raspitivao o o tim stvarima, o tim pitanjima, što je naravno u određenim jurisdikcijama samo po sebi faktor koji omogućava navođenje onoga što je neko drugi rekao a što bi u suprotnim slučajevima bilo isključeno. Pre nego što nastavimo, primetio sam nešto u prevodu čime se moram pozabaviti. Na stranici broj 4 se pominje 1991. godina a izjava je uzeta 1990. godine. Ja sam prilično siguran da je to greška u prevodu, da je u pitanju 1990. godina. Zahvalan sam gospođi Uerc-Reclaf. Svedok ovde u svojoj izjavi potvrđuje tačnost ove izjave. Mislim da je ovde greška u prevodu, pismenom prevodu kada se kaže da je u pitanju 1991. godina.

SUDIJA KVON: Dakle, po vašem mišljenju, vi mislite da nije dovoljno da se iznese sadržaj ove izjave svedoku?

TUŽILAC NAJS: Mislim da po mom mišljenju jeste prikladno da mu se iznese sadržaj ove izjave, posebno s obzirom na činjenicu da je on prvi video ovu izjavu.

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Kej.

PRIJATELJ SUDA KEJ: Naravno, onaj ko je dao izjavu, deponent, nije svedok u ovom postupku pa mu se ne može dati naziv svedoka jer to ne odgovara predmetu i materiji kojom se mi ovde bavimo. Meni se zapravo čini da ovo potpada u tačno onu kategoriju koju smo pokušavali da isključimo iz dokaza vezanih za obe strane, to proizvođenje izjava koje su dali ljudi koji nisu svedoci i koje se, te izjave, uključuju u proces kao dokazni predmeti. Po našem mišljenju, ovo ne bi trebalo da se događa ovde, ovome nije mesto ovde. Ne postoji razlika između ovog stava i nečega drugog što je na primer optuženi pokušao da uradi pre neki dan. A onda, takođe, postoje i ostale izjave koje smo imali.

SUDIJA MEJ: Slažemo se.

TUŽILAC NAJS: Onda molim da se to povuče.

SUDIJA MEJ: Da, povlačimo tabulator 4.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim da se onda tabulator 5 stavi pred svedoka. Tabulator 5 engleska verzija, molim da se stavi na grafoskop. Generale, sada gledate dokument Prvog krajiškog korpusa koji je potpisao general-major Talić, datum je 31. avgust 1992. godine, to je inventar oružja koje je izdato u vezi sa vašim poverljivim nalogom. "Dodali smo inventar oružja i opreme koji su izdati jedinicama i štabovima teritorijalne odbrane, dakle strukturama izvan oružanih snaga, od početka aktivnosti čiji je cilj da se od genocida zaštite Srbi u Hrvatskoj i Srpskoj Republici. Oružje i oprema koji su navedeni na ovoj listi izdavani su po reversima i još uvek se knjigovodstveno vode kod jedinica Prvog krajiškog korpusa koje su uzele naoružanje, te vas molimo da nam date vaš stav po ovom pitanju". I onda imamo tabelu sa oružjem, spisak naoružanja i opreme koja je izdata teritorijalnoj odbrani, štabovima teritorijalne odbrane i jedinicama Petog korpusa, i vidimo puške, puškomitraljeze i tako dalje. Da li ovaj dokument odgovara vašem sećanju u vezi sa oružjem koje je izdato, odnosno da li imate neki komentar?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Ovaj dokumenat je iz Prvog krajiškog korpusa iz avgusta 1992. godine, dakle u vreme kada ja nisam u aktivnoj službi u Vojski Jugoslavije i ja ne mogu da dam ocenu verodostojnosti pečata vojne pošte i potpisa komandanta korpusa jer taj potpis nikada nisam vidao. Međutim, iz ovog tabelarnog pregleda, u naslovu gore stoji da je to pregled izdatog naoružanja i opreme štabovima i jedinicama teritorijalne odbrane iz Petog korpusa, a to je upravo ono o čemu sam govorio, da je deo naoružanja išao iz nekih jedinica JNA za naoružavanje jedinica teritorijalne odbrane koje su se u to vreme konstituisale i formirale po formacijama.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala lepo. Tabulator 6 molim. Original svedoku, engleska verzija na grafoskop, datum 25. april, iz komande Druge vojne oblasti,

MUP-u Republike Srpske Krajine, stanici MUP-a u Korenici. Paragraf za koji smo mi, pre svega, zainteresovani: "Na osnovu rešenja Saveznog sekretarijata za narodnu odbranu, strogo poverljivo - u cilju popune municijom MUP-a Republike Srpska Krajina izdaje se iz našeg skladišta Golubići bez naknade za potrebe stanice MUP-a Korenica ..." i onda se nabraja municija, u milionima, meci 7,62 milimetara, zatim ručne bombe M75, 6 000 komada i tako dalje, čitav spisak. Ponovo, čak i ako niste videli ovaj dokument ranije, da li ovaj dokument dolazi na osnovu naloga ili rešenja Saveznog sekretarijata za narodnu odbranu, da li je to nešto što odgovara vašem iskustvu iz tog vremena?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Da, odgovara zbog toga što je ovo faza kada je po Vensovom planu trebalo da se izvrši demobilizacija aktivnih sastava na području Kninske krajine i da se konstituišu jedinice teritorijalne odbrane i milicije čije naoružanje je trebalo da bude pod ključem i pod kontrolom međunarodnih snaga. I kada su te jedinice konstituisane, koje treba da budu stavljene u rezervni sastav, jedan deo opreme i naoružanja je iz JNA upućivan na teren da bi te jedinice mogle da budu kompletne. Ja ponovo podvlačim da se ne radi o oružju i municiji za aktivne sastave nego za rezervne sastave na tom prostoru koji će biti pod kontrolom međunarodnih snaga.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Tabulator 7 molim, ceo dokument u originalu pred svedoka, a molim prvu stranicu na grafoskop. "Komanda Druge vojne oblasti", na vrhu stranice, "vrlo hitno, 24. april 1992. godine, SSNO. Od Ministarstva unutrašnjih poslova Srpske Republike BiH primili smo zahtev, strogo poverljiv, broj 11 od 23. aprila 1992. godine za ustupanje MTS, materijalno tehničkih sredstava na korišćenje za potrebe odreda milicije specijalne namene pri Centru službe bezbednosti Banja Luka". I onda je spisak opreme, helikopteri i tako dalje. I ako sada pređete tri stranice i dođete do pretposlednje stranice na engleskom, odnosno poslednje stranice na srpskom, "Zahtev vam dostavljamo u skladu sa naređenjem načelnika Generalštaba oružanih snaga SFRJ. Mišljenja smo da bi zahtevu trebalo udovoljiti prvenstveno za ona sredstva koja se ne mogu naći na tržištu i u količini koja može obezbediti najnužnije potrebe". Potpisao general pukovnik Milutin Kukanjac. Koja je bila njegova funkcija, njegov položaj u to vreme, generale?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Bio je komandant Druge vojne oblasti u Sarajevu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vidimo o čemu je ovaj dokument. Da li vi imate nekih komentara u vezi sa tim ili dokument govori sam za sebe?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Prvo, poznajem potpis generala Kukanjca i prepoznajem ga na faksimilu ovog akta. I drugo, ovo je period kada se, nakon što se MUP Bosne i Hercegovine podelio na dva dela jer je iz njega izašao srpski deo MUP-a i napravio MUP Republike Srpske. Ja bih rekao da je ovo jedan megalomanski zahtev jer se ovde traže četiri helikoptera i još dva transportna, teža, i to ne bih komentarisao, da li je objektivan ovaj zahtev po onome što traži. Ali, sa zadnje stranice, kada se ovaj zahtev prosleđuje prema Generalštabu oružanih snaga, to proističe iz jednog stanja u kojem su ovakvi sastavi i druge jedinice koje su se konstituisale na terenu imale praksu da se neposredno obraćaju najbližim komandama za pomoć u materijalno-tehničkim sredstvima. I onda je usledilo naređenje načelnika Generalštaba koji komandama skreće pažnju da na te zahteve ne mogu neposredno odgovarati, nego ih sa svojim mišljenjem prosleđivati u Generalštab u Beogradu gde će se donositi konačna odluka o svakom zahtevu pojedinačno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ono što vidimo ovde je da se pomaže armiji bosanskih Srba, je li tako? Odgovorite samo sa da ili ne ...

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Ja nemam prevod.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Sledeći dokazni predmet je presretnuti razgovor. To je već korišćeno. To je dokazni predmet 353, tabulator 39, razgovor između Karadžića i optuženog, datum je 23. septembar 1991. godine i to je izjava koja je uvedena putem ovog svedoka. Neću sada trošiti vreme i baviti se sadržajem ovoga, možemo to da uvedemo putem izjave. Tabulator 8. Da li ste vi slušali ovaj presretnuti razgovor generale, koji je ovde naveden, to je dokazni predmet 353, tabulator 39, i da li ste mogli da identifikujete glasove iz tog razgovora kao glasove Karadžića i optuženog?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Ja sam slušao više razgovora gde sam mogao da identifikujem a i da dam neku ocenu o sadržaju koji se vodi i ne znam o kojem se konkretno razgovoru radi, ali oni koji su meni pokazivani ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pogledajte nešto od tih razgovora, neki su pod brojem 353 tabulator 39, a glasovi koji su tu navedeni su ti koji jesu, a vi ste naravno potpisali izjavu.

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Nije ništa sporno, svi razgovori koji su navedeni na ovom dokumentu, ja sam ih pregledao izvorno i potvrđujem da sam takvu izjavu potpisao, tako da nema problema.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim da sada pređemo na obuku dobrovoljaca. Časni Sude, mi ćemo možda pustiti par presretnutih razgovora, ne više, čisto da bi svedok potvrdio svoju identifikaciju tih glasova tamo gde je materijal već razmotren ili da nam povremeno da rezime onoga što zna na osnovu tih presretnutih razgovora. Generale, da pređemo sada na obuku dobrovoljaca. Da li je Uprava za bezbednost saznala za Frenkija Simatovića u Krajini i ako jeste, kada je to bilo i u kom smislu?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Pa to je bila prva informacija, negde u jesen 1990. godine. U tom periodu nemamo potpune identifikacione podatke, znamo za naziv Frenki i za prisustvo tog čoveka na području Krajine i da je u to vreme bio funkcioner MUP-a Srbije.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste saznali i za osobu po imenu Kapetan Dragan i ako jeste, šta ste o njemu saznali?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Kapetan Dragan se po saznanjima našim pojavio u Kninu negde početkom 1991. godine. On je vršio obuku dobrovoljaca iz Kninske krajine u kampu ili u objektu Golubići. Dosta je vremena prošlo dok njegov identitet nije ustanovljen. Po tim podacima koji su kasnije i potpuno potvrđeni, on je došao iz Australije posredstvom ljudi iz Državne bezbednosti Srbije čiji je bio verovatno neki izvor, neka vrsta izvora ili pozicije. To je oko obuke u Krajini. Kada sam bio u Šidu, to je 28. oktobra 1991. godine, u vezi sa određenim okolnostima oko zločina koji su počinjeni u tom selu, imao sam kratak susret sa tadašnjim organima bezbednosti Prve vojne oblasti, koji su bili stacionirani u Šidu (*izbrisano po nalogu sudskog Veća*). Tom prilikom, on mi je rekao da na području Šida i okoline ima nekoliko paravojnih dobrovoljačkih jedinica koje nisu pod komandom JNA, i nekih kampova gde se vrši prihvat i obuka tih dobrovoljaca za koje se kasnije ne zna gde odlaze i ko ih upućuje. Jedan od takvih kampova je bio kamp Lipovača koji je imao negde, po njegovom saznanju, oko 100 dobrovoljaca. Pokušavale su neke starešine iz

bezbednosti, iz njegovog sektora tamo gde se nalazio da dođu do tog kampa ali im nije bio dozvoljen ulaz. Tu je bila jedinica Mirka Jovića koja je imala naziv "Dušan Silni" i koja je neposredno izvršila zločin u Lovasu. Zatim, pojavljivao se jedan odred, kako su ga zvali, "Crnogorac" koji je bio mobilan, sa više vozila i koji se premeštao sa jednog terena na drugi. Iza ovog odreda su stajali ljudi iz MUP-a, konkretno po njegovim saznanjima je Radovan Stojčić Badža imao jurisdikciju nad njime. Zatim je izneo da se u Erdutu nalazi jedinica Ražnatović Arkana čije brojno stanje oscilira od nekoliko desetina do dve ili tri stotine ljudi. I zadnja jedinica koje se ja sećam, koja je po nazivu bila specijalna, Jedinica specijalne policije kojom je komandovao Vasilije Mijović. Ta jedinica je operisala negde kasnije na području Baranje, a imala je svoj kamp u nekom salašu kod Sombora. Znači, to su moja sećanja iz tog perioda.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu. Jedina pojedinost, a to ćemo dobiti na drugom mestu, ili možda ipak da to sada uradimo, centar za obuku Kapetana Dragana se nalazio blizu kog grada ili sela u Kninu?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Znači nalazio se u Golubiću kod Knina. Ja sam rekao bio, spomenuo sam da je bio u Golubiću.

TUŽILAC NAJS: Ja sam to prevideo. Časni sude, možemo li da pređemo na zatvorenu sednicu nakratko?

(zatvorena sednica)

sekretar: Časni Sude, na otvorenoj smo sednici.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Možete li nam reći šta se dogodilo kada su pozivani rezervisti u Srbiji u JNA i šta je, kakav je bio stav optuženog u odnosu na mobilizaciju rezervista i upotrebu dobrovoljaca?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: U Srbiji su bili evidentni problemi oko odziva rezervista 1991. godine. Veliki broj jedinica, ratnih jedinica JNA nije mogao biti formiran, a i neke koje su bile sa velikim problemima formirane, ubrzo su se raspadale. Geslo tada u Srbiji koje je na sceni, koje se plasira i preko medija bilo je da Srbija nije u ratu, a koliko se sećam, i optuženi je govorio da mi nikoga nećemo silom terati da idu u rat, i iz toga je proizašlo da će u JNA odlaziti samo oni koji to dobrovoljno hoće. Praktična posledica na terenu je bila da veliki broj vojnih dezertera MUP Srbije nije hteo da procesuiru niti da ih privodi u jedinice armijske, što su bili dužni po zakonu, i time je otvoren jedan širok prostor za razne dobrovoljačke grupe koje su često imale i stranačka obeležja i koje su mobilisane i poslate od pojedinih stranaka radi njihovog političkog imidža u to vreme. JNA ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Pre nego što nastavimo, u isto vreme dok je bilo tih poteškoća sa mobilizacijom i sa onim što bi se moglo okarakterisati kao izbegavanje da se odazovu, nisam siguran, ali da li je Teritorijalna odbrana Srbije dala bilo kakve ponude da obezbedi trupe za JNA?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Da. Ja sam bio na jednom sastanku, to je bilo u Ministarstvu odbrane Srbije negde krajem oktobra 1991. godine gde je raspravljano, između ostalog, o slabom odzivu i slaboj popuni jedinica JNA. I tada je komandant Teritorijalne odbrane Srbije rekao da oni nemaju nikakvih problema sa

popunom jedinica teritorijalne odbrane i da može da se ponudi armiji da neke jedinice budu angažovane gde god to bude bilo potrebno. Da li je došlo do tog zvaničnog predloga meni nije poznato, ali znam da su neki teritorijalni odredi iz Srbije bili angažovani na slavonskom ratištu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kao što ste nam već rekli juče, ovlašćenje da se jedinice teritorijalne odbrane koriste na taj način može da dođe samo od koga, u krajnjoj instanci?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Ja mislim samo od predsednika republike.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I samo nešto da raščistimo što sam propustio juče dok smo govorili o vlastima u Lici, časni Sude, to je paragraf 24. Kada govorimo o tome da bi se tražila odgovarajuća nadležnost ukoliko bi se koristile jedinice TO iz Valjeva u Lovasu ili teritorijalne jedinice iz Crne Gore na Kordunu, da li vi kažete da su se takvi razmeštaji desili i da je za to bila potrebna nadležnost, to jest odobrenje i samog predsednika?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Inače ja znam da su te jedinice bile na ovim prostorima koje ste vi naveli, a rekao sam da pretpostavljam i smatram da je to, da je takva odluka u nadležnosti predsednika republike, zbog toga što je to ipak kategorija koju ja, za koju nisam ekspert da znam koja su ovlašćenja predsednika republike. Znam načelno da je on vrhovni komandant i da po tome on daje odobrenje za takvu upotrebu jedinica.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da se vratimo sada na ono što ste govorili o dobrovoljcima koji su bili povezani sa političkim partijama. To je paragraf 48. Da li je u jednom kratkom periodu bilo centara za obuku dobrovoljaca, od kojih su dva bila u Srbiji? Jedan je bio u Smederevskoj Palanci, a drugi u Vojvodini.

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Da. To su bili centri koje je pokušala da organizuje JNA da bi prihvati dobrovoljaca tekao u skladu sa propisima. Međutim, ti centri su kratko vreme funkcionisali. Ja se sećam tog ekscesa sa ovim centrom u Palanci, jer sam dobio izveštaj da tu dolaze ljudi sa stranačkim obeležjima, neuredni, sa bradama, i nisu hteli da prihvate oblačenje uniforme JNA i stavljanje tada važećih oznaka. Zatim, nisu hteli da se razdvajaju kao kompaktna celina. A pravili su i nered, izlazili su u grad i tamo je došlo do ekscesa, do razbijanja izloga nekih radnji koje su držali Albanci u tom mestu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I da li je tačno ta dva centra nisu dugo radila?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Sada prelazimo na srpsku teritorijalnu odbranu u Hrvatskoj tokom vremena za koje nam vi možete pomoći. Ako možemo da koristimo termin istočna Slavonija za Istočnu Slavoniju, Baranju i Zapadni Srem. Možete li da nam ukažete na razlike koje ste uočili između načina na koji su funkcionisale ove teritorijalne odbrane u Krajini i istočnoj Slavoniji?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Pa u najkraćem, u Krajini se teritorijalna odbrana konstituše na osnovu do tada važećih principa po kojima se konstitušu štabovi i jedinice. To je podrazumevalo da su komandanti štabova teritorijalne odbrane uglavnom bili, da je to uglavnom popunjavano sa aktivnim starešinskim sastavom. Konkretno, tu u krajini Kninskoj znam da je jedan broj starešina redovnim putem preko personalne uprave poslat na komandantske dužnosti u te jedinice

teritorijalne odbrane. Jednog da navedem, to je bio general Đuić koji je bio postavljen za komandanta štaba teritorijalne odbrane. Te jedinice su bile potčinjene tamošnjim jedinicama JNA u dejstvima. Za razliku od ovoga, u istočnoj Slavoniji meni nije poznato da je bilo koji aktivni starešina JNA bio upućen za komandanta nekog štaba teritorijalne odbrane u istočnoj Slavoniji. Čak su i oni koji su se nalazili na tim dužnostima do početka rata, u istočnoj Slavoniji bili smenjivani. Konkretno, znam za takvu smenu i komandanta i načelnika štaba i organa bezbednosti u opštinskom štabu Teritorijalne odbrane u Šidu. Tako da je to za razliku od ovoga, tu na prostoru istočne Slavonije postoje legalne jedinice teritorijalne odbrane. Jedan od ljudi koji su bili na čelnim tim funkcijama, koji su u stvari rukovodili tim jedinicama teritorijalne odbrane, koliko se sećam, bio je general Mandarić koji se nalazio na isturenom komandnom mestu Prve vojne oblasti zajedno sa generalom Životom Panićem što je sasvim prirodno da se sada u takvoj jednoj operaciji vrši koordinacija dejstava između jedinica JNA i jedinica teritorijalne odbrane.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da samo prođemo kroz par detalja. Pominjali ste generala Đuića koji je, čini mi se, bio aktivni oficir JNA i koji je postavljen za komandanta Teritorijalne odbrane SAO Krajine. Mislim da ste rekli da ga je postavila kadrovska služba SSNO, moram to da proverim. Postavljanje generala na taj položaj je tražilo ovlašćenje sa kog nivoa?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Generali su ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Mej.

SUDIJA MEJ: Da, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Imam primedbu jer je u svedočenju Babića, imam primedbu da gospodin Najš pogrešno vodi ispitivanje svedoka jer je u svedočenju Babića već pokazano da je on na svoju ruku postavio tog Đuića koji je bio penzionisan, dakle penzioner a ne nikakav aktivni general koga je postavio SSNO. A on svedoka pita kakvo je pravilo kada se postavljaju generali ...

SUDIJA MEJ: Dozvolite svedoku da svedoči o onome što on zna. Njega neće voditi zastupnik, on samo daje svedočenje o onome što on zna i razume. Dozvolite mu da završi. Izvolite, gospodine Najš.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Po vašem shvatanju, sa kog nivoa i ko je postavio generala Đuića na taj položaj?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Ja koliko znam, general Đuić je bio u inspekciji oružanih snaga SFRJ. Generale postavlja bilo na koju dužnost ukazom Predsedništvo Jugoslavije i ja koliko se sećam, on je iz inspekcije oružanih snaga otišao u Krajinu. Da li je pre toga bio njemu promenjen status u službi, ja to ne znam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dakle, Predsedništvo Jugoslavije je svojim dekretom postavljalo generale i čiji bi potpis u krajnjoj instanci očekivali za takvo postavljenje, za takvo ovlašćenje?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Znači predsednika Predsedništva ili nekoga ko ga zastupa.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li se sećate ko je to bio u to vreme?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Još malo detalja. Kada je reč o istočnoj Slavoniji, moguće je da ste vi to već pomenuli a da sam ja prevideo, vi ste govorili o tome kako mislite da je to tamo uspostavljano i organizovano, ali da li imate neku dokumentaciju koja podržava ta vaša saznanja?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Pa pored onoga što ima zabeleženo od 28. oktobra u mojoj radnoj beležnici to je, to su kadrovske promene izvršene u štabu Teritorijalne odbrane u Šidu. Sećam se i 25. februara 1992. godine, sastanka koji je bio u Vukovaru između generala Živote Panića, generala Mandarića, Jovice Stanišića, Radovana Stojičića Badže i Gorana Hadžića, gde je izvršeno postavljanje novih komandanata štaba Teritorijalne odbrane u Vukovaru. Na te dužnosti su, po onome što je mene obavestio organ bezbednosti, postavljeni, postavljena su dva funkcionera MUP-a, dotadašnja dva funkcionera MUP-a Srbije. To je ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Zastanite za trenutak, molim vas generale. Dajte nam detalje, ja shvatam da je ovo još uvek rana faza vašeg svedočenja. Da li je reč o materijalu koji biste izneli na javnoj sednici ili biste radije to učinili na zatvorenoj?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Nije problem, mogu da iznesem taj deo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu.

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Znači postavljeni su Ćurčić Branko i još jedan čijeg sad trenutno imena ja ne mogu da se prisetim. Dakle, time se postavljaju ljudi iz MUP-a na dužnosti komandanta, iz MUP-a Srbije na dužnost komandanta štaba Teritorijalne odbrane u Vukovaru. Bilo bi prirodno da se tu postave vojna lica ili vojni stručnjaci za to, jer je takva praksa inače bivala.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I na kraju što se tiče ove teme, da li ste primetili prisustvo grupa kao što su "Dušan Silni" i da li je to na neki način razlikovalo delovanje u Krajini, operacije u Krajini od operacija u istočnoj Slavoniji?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Pa jeste. Meni je prisutno da je bilo pokušaja nekih stranaka iz Srbije da upute veće grupe dobrovoljaca u Krajinu i znam da je to na tom terenu nerado prihvatano i da su uglavnom te grupe vraćane najkraćim putem. Radi se, sad mi je u sećanju znači grupacija, jedna veća grupacija iz Srpskog pokreta obnove koja je bila i zna se kasnije da su dvojica čelnih ljudi iz tog odreda stradali u Krajini. Ali na području Krajine nisu harali, da tako kažem, ovaj, ti nazovi dobrovoljački sastavi koji nisu bili pod legalnom komandom teritorijalne odbrane ili armije, ili nisu mogli dugo opstati kao takvi. Za razliku od toga, u istočnoj Slavoniji je situacija obrnuta.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Još par detalja pre nego što možda pređemo na zatvorenu sednicu, uz dozvolu Veća. Govorili ste o generalu Mandariću koji je bio komandant redovne Teritorijalne odbrane Vojvodine i koji je bio prisutan, mislim, na isturenom komandnom mestu. Da li je to bilo u vojnom objektu Karađorđevo u gradu Mladenovo?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Ja baš ne znam da li je to grad, ovo Mladenovo. Znači, radi se o toj lokaciji koju ste vi naveli i mislim da ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu. Rekli ste da je on tamo dolazio redovno, ili da li ste rekli da dolazi redovno ili neredovno? Ako je bio tamo redovno, kakav bi to značaj imalo?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: A redovno je bio, zbog toga što je bilo jedinica teritorijalne odbrane iz Vojvodine i zbog toga što je on bio u to vreme komandant Teritorijalne odbrane Vojvodine, tako da je bio neposredno sa komandantom Prve vojne oblasti i na taj način je vršena koordinacija dejstava jedinica teritorijalne odbrane i JNA.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da je bila redovna i potpuno efikasna teritorijalna odbrana u istočnoj Slavoniji, da li biste onda očekivali da general Mandarić bude redovno tamo?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: To zavisi od, zavisi od konkretne situacije. Mislim, ništa nije uobičajeno, čak je poželjno da u takvim uslovima dva komandanta budu zajedno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu. Možda ste pomenuli jedinicu koja se zvala Šajkaška brigada, ako niste, možda sam ja to propustio, ali ako niste, možete li nam reći šta ste za njih saznali?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Ne, ja sam to naveo kao ilustraciju da su bile jedinice teritorijalne odbrane Vojvodine na prostoru istočne Slavonije, znači kad sam govorio o legalnim tim jedinicama. I to je naziv takve jedne jedinice teritorijalne odbrane.

TUŽILAC NAJS: Molim da pređemo na kratko na zatvorenu sednicu.

(zatvorena sednica)

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Gospodine generale, da li je održan jedan sastanak 25. februara 1992. godine u Erdutu? Izvinite, upravo mi je rečeno da ste vi već o tome govorili. U tom slučaju povlačim pitanje. Dajte mi samo trenutak. Izvinjavam se, nisam se dodirnuo svih detalja paragrafa 58. Mislim da ste ga vi pokrili, barem deo, kada ste govorili o sastanku od 25. februara 1992. godine u Erdutu ali možete li nam još jednom reći ko je bio na tom sastanku?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Pa rekao sam da je raspravljano oko postavljenja u opštinskom štabu Teritorijalne odbrane Vukovar, da je bio general Života Panić, general Mandarić, Jovica Stanišić, Radovan Stojčić Badža i Goran Hadžić.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kakve su odluke donesene u vezi sa tim ko će biti komandant Teritorijalne odbrane u Vukovaru?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Rekao sam, ovaj, to da su postavljena dva čoveka iz sastava MUP-a Srbije.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala. Časni Sude, u ovom delu rezimea smo naznačili da je karta dokazni predmet 327 tabulator 12 i možda bi bila korisna Veću da bi moglo geografski da se orijentiše. Pre nego što pređemo na drugu kratku zatvorenu sednicu generale, mislim da ste rekli da je bilo razlike u odnosu prema

vama i u odnosu prema Arkanu kada ste došli u posetu srpskom Ministarstvu odbrane. Možete li nam to ukratko objasniti?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: A mogu. Na ulazu u Ministarstvo odbrane, iako sam bio u terenskoj uniformi, na prijavnici je traženo da ostavim oružje, da je takav propis. To je bilo čudno i obzirom na vreme i da sam bio u terenskom odelu a ne u službenoj odeći, a meni je bilo prisutno da je na neke sastanke kod nekoga, ovaj, dolazio i Ražnatović u isto to Ministarstvo i da je ulazio sa heklerom, automatskim oružjem. I ja sam reagovao: "Zašto se meni kao generalu oduzima oružje a Arkan ulazi sa automatom?". I ovaj mi je čovek prostosrdačno odgovorio "Ali vi niste Arkan".

TUŽILAC NAJS: Moram da se ispravim u vezi sa kartom. Dao sam pogrešnu referencu. To ću popraviti kasnije.

sekretar: Časni Sude, to je dokazni predmet Tužilaštva 326 tabulator 12.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dok ste još uvek bili na čelu Uprave bezbednosti, da li ste otkrili bilo kakvu vezu između angažovanja dobrovoljaca i političkih stranaka? Vi ste malo već o tome govorili, ali sam zainteresovan za vaše komentare ili zapažanja u vezi sa bilo čim što je rekao Šešelj.

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Pa prvo ovo što pitate to je tamo gde živim, u sredini gde živim opšte poznata stvar. A konkretno oko angažovanja članova Radikalne stranke u te dobrovoljačke sastave koji su upućivani na slavonsko ratište, ja se sećam emisije BBC "Umiranje Jugoslavije" u kojoj je gospodin Šešelj sasvim otvoreno izjavio da je bio angažovan od Jovice Stanišića za prikupljanje dobrovoljaca i da je dobijao oružje od Službe državne bezbednosti za njihovo naoružavanje. Pada u oči da niko iz MUP-a to nije demantovao tako da je njegova izjava verovatno verodostojna. A inače na terenu ja sam imao saznanja da postoji jedna grupa radikala, grupa sastavljena od članova Radikalne stranke i taj odred je bio nazvan, znači imao je naziv "Leva Supoderica".

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala.

SUDIJA MEJ: Ovo je možda zgodan trenutak za pauzu. Pre nego što zaboravim, ima jedno pitanje na koje čekamo odgovor Tužilaštva, a odnosi se na veliki broj dokumenata za koje je optuženi rekao da su mu obelodanjeni u periodu pre nego što smo ponovo nastavili sa radom.

TUŽILAC NAJS: Nismo to prevideli, ali pošto smo trenutno jako angažovani u sudnici, posebno gospođica Diklić, jer uporedo priprema i izveštaj u vezi sa pravilom 68, mislim da će i jedan i drugi izveštaj biti spremni za vas do kraja dana.

SUDIJA MEJ: U redu, a sada ćemo napraviti pauzu na 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Najš.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Dokazni predmet 387, tabulator 10 molim vas. Pogledaćemo ga veoma kratko, posle toga ćemo pogledati dokument u tabulatoru 11. Engleski prevod je donekle nekompletan zbog rukom pisanog originala. Generale Vasiljeviću, da li ovo pismo od 10. avgusta 1991. godine upućeno od osobe po imenu Branislav Vakić? Sadržaj pisma je sledeći. Upućen je vojnoj pošti u Baošićima i kaže se: "Dana 06. jula 1992. godine u skladu sa naređenjem predat je T1, registarski broj K5459, jedinici Srpske radikalne stranke koja je trenutno raspoređena u Grabu. Ime jedinice je Srpski dobrovoljci ..." ili tako nekako i deo je, u sastavu je hercegovačkog korpusa pod komandom pukovnika čije ime nije čitljivo. Zatim se kaže: "PG- 4463 je ostao u jedinici dok se ne popravi i zameni. 10. avgusta uz saglasnost generala", ko god da je, "PG-4463 je dat pod uslovom da se 'nešto' vrati komandi srpskih dobrovoljaca Hercegovine, četničkom majoru". Potpisao Branislav Vakić. Molim da na brzinu pogledamo tabulator 11. Da li je ovo putni nalog, u vezi sa zvaničnim izveštajem o putovanju za "Pincgauer", i ovde se govori o potrošnji goriva, a primećujemo da je vozač isti čovek po imenu Branislav Vakić? Ova dva dokumenta u tabulatorima 10 i 11 generale, šta nam oni govore u odnosu na ono što ste nam ranije pričali o političkim strankama i dobrovoljcima?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Onaj prvi dokumenat, mislim da je ili meni pogrešno prevedeno ili nije tačno rečeno. To je dokumenat iz avgusta 1992. godine, a vi ste rekli 1991.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da. Da, očigledno se radi o grešci u prevodu.

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Iz oba dokumenta se vidi da su jedinice koje su upućivane po relaciji nekih stranaka iz Srbije na teren, ovde konkretno Crne Gore, bile naslonjene na komande JNA gde su dobijale ili vozila ili tankirali gorivo na vojnim pumpama jer znam da je Branislav Vakić bio član Radikalne stranke.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala vam. Paragraf 62. U kojoj meri se DB Srbije infiltrirala u političke partije, opozicione partije u to vreme?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Državna bezbednost Srbije je imala kvalitetne pozicije u gotovo svim u to vreme opozicionim strankama i partijama i dobro je poznavala ukupnu situaciju u njima.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kome je bila direktno podređena Državna bezbednost Srbije?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Praktično je bila podređena predsedniku Srbije u to vreme, Slobodanu Miloševiću.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Znači informacije o opozicionim partijama koje su bile na raspolaganju Državnoj bezbednosti, da li su one po vašoj proceni bile na raspolaganju i njemu?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Morale su biti, zbog toga što ni jedna služba koja skuplja podatke ne skuplja radi sebe nego je o njima dužna da obaveštava onoga ko je njoj nadređen.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kada je on postao predsednik SRJ, kakav je onda bio položaj Državne bezbednosti Srbije, kome je ona tada bila podređena?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Za vrlo kratko vreme biće opet podređena, suprotno propisima koji su tada važili, bila je ponovo podređena predsedniku Miloševiću kao predsedniku Jugoslavije.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Paragraf 63. Časni Sude, nakon njega ima nekoliko paragrafa koji nisu numerisani i ja ću možda onda malo da vas uvedem u kontekst onoga što se nalazi na dnu strane 11 i u jednom paragrafu na strani 12. Generale, da li je postojao admiral Mamula koji je imao i političke i vojne interese?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Postojao je general Mamula, a odgovor na ovo da li je imao vojne ili političke interese, moralo bi konkretnije pitanje da bude.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je prema vašem mišljenju on imao bilo kakve određene političke interese ili određeni politički interes za neku konkretnu političku partiju? Ako ne, ja ću da nastavim.

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Jasno je meni, ali ja samo treba da govorim o periodu, znači kad je admiral Mamula bio savezni sekretar za narodnu odbranu, odnosno kad je admiral Mamula bio penzionisani admiral. I ja pretpostavljam da vas interesuje ovaj drugi period, kad je admiral Mamula penzionisan.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da, tako je.

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: On je nakon penzionisanja bio na, da, jedno vreme, to je 1991. godina, letnji meseci, bio je na visokim pozicijama u Savezu komunista - Pokretu za Jugoslaviju.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala vam, to je sve što sam hteo u vezi toga. Sada prelazimo na stranu 12. Da li je on sa vama tražio sastanak?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Jeste, negde u letnjim mesecima, ja mislim da je to kraj jula ili eventualno početak avgusta 1991. godine.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste vi odbili da se sa njim sastanete, ali ste zato zamolili vašeg zamenika generala Tumanova da se sa njim sastane?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Ja nisam odbio nego je pravilniji izraz da sam izbegao da se s njim sastanem, zbog toga što je već bio jedan manji konflikt, ili neki sukob mali između generala Kadijevića i admirala Mamule. To je bilo ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U svakom slučaju, da li se general Tumanov sastao sa njim i da li vam je preneo ono što je admiral tražio?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Jeste, kratko se sastao i rekao mi je da je uglavnom bio admiralov interes da se nešto od kadrova iz Službe bezbednosti pošalje na teren Like, Banije i Korduna za bezbednosno obezbeđenje tamošnjih jedinica koje su se formirale, jedinica teritorijalne odbrane.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I da li je to onda Državna bezbednost uradila ili nije uradila?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Mislim da mislite na vojnu bezbednost. Meni je prevedeno kao državna bezbednost?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Izvinjavam se, moja greška. Da, vojna bezbednost, vaše jedinice. Znači, da li su oni onda pružili te usluge to jest oficire u skladu sa njegovim zahtevom? Sada smo na paragrafu 64, časni Sude.

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Ne, nije to moglo da ide bez mog odobrenja, a ja to odobrenje nisam dao.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Paragraf 65. Hvala vam. 28. novembra 1991. godine, da li ste vi razgovarali sa vašim nadređenim Kadijevićem o paravojnim grupama?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Jesam. I ranije su povremeno bile generalu Kadijeviću i najužem rukovodstvu dostavljane informacije oko prisustva paravojnih grupa na teritoriji Slavonije. Konkretno, konkretan povod za ovo jedno iscrpnije referisanje bili su problemi nakon završavanja dejstava u Vukovaru, oko insistiranja nekih dobrovoljačkih grupa koje nisu bile u okviru sastava JNA da se i njima izvrši isplata sledećih novčanih prinadležnosti. I pošto im to nije prihvaćeno, jer nisu bili u spisku pripadnika JNA, oni su pravili razne ekscese. Inače su postojale informacije da su nakon završenih dejstava u Vukovaru te grupe vršile pljačke po napuštenim kućama i iz toga je razloga general Kadijević naredio da se sačini naredba o proterivanju i raspuštanju i razoružanju svih paravojnih sastava iz zona gde se nalaze vojne jedinice. To je, ta naredba je izašla, koliko se sećam, 10. decembra 1991. godine, a izdalo ju je Predsedništvo u smanjenom sastavu, Predsedništvo SFRJ.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Tabulator 12 dokaznog predmeta 387. Interesuje nas samo gornji deo prve strane gde je "Naredba o angažovanju dobrovoljaca u oružanim snagama SFRJ za vreme neposredne ratne opasnosti", to je naslov. Onda ako pređemo na drugu stranu, to je paragraf 7, čitamo: "Dobrovoljački sastavi koji su trenutno angažovani van oružanih snaga SFRJ na izvršavanju određenih vojnih zadataka i dobrovoljci koji se trenutno nalaze u jedinicama ili ustanovama oružanih snaga SFRJ dužni su da u roku od ..." nekoliko dana, nisam siguran koliko je to dana "postupe u skladu sa propisima iz ove naredbe". Koliko je to dana, generale?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Nije mi poznato, ovaj, koliko dana.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: To je pasus 7 te naredbe u originalu, aha, radi se o 10 dana i to je naredba koju je potpisao Branko Kostić o kojoj ste nam vi govorili.

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Da, ja je nisam video ranije, sada je vidim.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li je Arkanova grupa poslušala ovu naredbu?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Ne, Arkanova grupa nije poslušala ovu naredbu, a to znam po izveštaju koji mi je stigao preko Prve vojne oblasti od pukovnika Petkovića. Konkretno, 28. januara 1992. godine general Života Panić je naredio pukovniku Petkoviću da stupi u kontakt sa Radovanom Stojčićem Badžom iz MUP-a Republike Srbije i da ga upozori da Arkanovi sastavi moraju napustiti zone gde se nalaze vojne jedinice.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Nastavite. I kakav je bio Badžin odgovor?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Badžin odgovor je bio da sa Arkanovim "Tigrovima" neće biti problema, on će njih uzeti u sastav brigade koju formira MUP Srbije.

TUŽILAC NAJS: Molim da nakratko pređemo na privatnu sednicu.

(privatna sednica)

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Možete li nam ukratko, u nekoliko rečenica reći nešto o operativnim grupama. Imajući na umu ono što ste nam juče govorili o konceptu

jednostarešinstva i objedinjene komande, kako su ove operativne grupe formirale i kako su počele da deluju?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Operativne grupe se po pravilima formiraju kada više raznorodnih jedinica koje nisu iz istog organskog sastava dejstvuju na jedinstvenom zadatku i na jedinstvenom prostoru. Da bi se obezbedilo efikasnije komandovanje i izvršavanja zadatka i da bi se smanjio broj direktnih veza prema komandantu, formiraju se operativne, a kao niža kategorija i taktičke grupe. Dakle, operativna grupa je uobičajena kategorija u vojnoj terminologiji, a meni je poznato da je na prostoru Banije, Like i Korduna, bile su formirane tri operativne grupe JNA, Šesta, Sedma i Osmo operativna grupa i operativna grupa Jug na području Slavonije.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A ko je imao ovlašćenja da stvori operativnu grupu koja bi se sastojala od jedinica kako JNA tako i teritorijalne odbrane?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Operativnu grupu stvara komandant vojne oblasti.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Tabulator 13, molim. Molim da se engleska verzija stavi na grafoskop. Ovo je od general-majora Špire Nikovića. Teritorijalna odbrana, Socijalistička Republika Hrvatska, 19. oktobar 1991. godine, komanda Prve operativne grupe, prepotčinjavanje jedinica Teritorijalne odbrane jedinicama JNA komandi Prve operativne grupe, naređenje, drugi pasus: "Sve jedinice Teritorijalne odbrane iz zone Teritorijalne odbrane, odnosno štaba Teritorijalne odbrane Banije i Korduna u gore navedenom naslovu prepotčinjavaju se komandi Prve operativne grupe od 19. 10. 1991. godine i u daljem dejstvuju i upotrebljavaju se kao organski sastavi jedinica JNA u zonama borbenih dejstava gde se nalaze jedinice JNA". Da li je ovo primer stvaranja operativne grupe?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Ne. Ovo je primer prepotčinjavanja jedinica teritorijalne odbrane i zonskog štaba Teritorijalne odbrane Banije i Korduna komandi Prve operativne grupe, a komandant te operativne grupe je Špiro Niković. Dakle, on je morao dobiti naređenje o formiranju operativne grupe u kojoj bi mu bilo navedeno da će se njemu prepotčiniti i ovaj zonski štab Teritorijalne odbrane i na bazi tog naređenja koje je dobio iz komande vojne oblasti, on šalje naređenje i zonskom štabu i ovim jedinicama da ulaze u njegov sastav. Znači, ovo nije organizaciono naređenje o formiranju operativne grupe nego naređenje kojim se upućuje ovim sastavima, obaveštenje da od sada ulaze pod njegovu komandu.

TUŽILAC NAJS - PITANJE: Shvatam, ovo je moja greška. Dakle, ovo odražava postojanje operativne grupe na način na koji ste vi opisali.

SUDIJA MEJ: Mislim da smo shvatili, mogli smo da pročitamo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Molim vas pogledajte tabulator 14. Molim da se stavi na grafoskop. Nije sve prevedeno, ali ovo je pismo koje je upućeno drugu Martiću i kada je reč o samom materijalu kaže se, upućeno je "Ministarstvu SAO Krajine, Martić Milanu: "Od strane saveznog Sekretarijata za narodnu odbranu naređeno mi je da sa grupom starešina određenog dana dođem u Vrhovine i pristupim formiranju Druge ličke brigade Šeste ličke divizije koja će preuzeti komandovanje od teritorijalne odbrane i objedinjavati delatnost svih struktura na ovom prostoru". Da li ovo objašnjava stvaranje Ličke brigade i kombinovanje aktivnosti u tom području?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Da. Meni je poznato da je negde u avgustu 1991. godine na sastanku sa saveznim sekretarom za narodnu odbranu, generalom Kadrijevićem, doneta odluka o formiranju Šeste ličke divizije, a iz toga proizilazi i formiranje ovih brigada. I to je u kontekstu o kojem sam govorio, da to nisu paravojne jedinice nego jedinice pod komandom JNA.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, svedok je pokrio jedan paragraf koji sam propustio, paragraf 52.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Mej.

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, ako je ovo prigovor saslušaćemo ga, ali ne biste trebali toliko da prekidate. O čemu je reč?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Suština je u tome, gospodine Mej, da je u ovom tabulatoru 14 ovaj dopis koji je Trbojević napisao Martiću, da je u engleskom prevodu, da je samo preveden jedan pasus, a u originalu ima čitavu stranicu i da se, i da vi uopšte ne možete ...

SUDIJA MEJ: Da?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: ... A on se žali na paravojnu formaciju i govori da su oni najobičniji pljačkaši i da nisu nikakvi borci.

SUDIJA MEJ: Dozvolite da se time pozabavimo na sledeći način. Gospodine Najs, molim vas da se celo pismo prevede.

TUŽILAC NAJS: To će biti učinjeno.

SUDIJA MEJ: Dakle, to će biti učinjeno.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: A sada da se vratimo na temu stvaranja ove divizije, odnosno brigade Šeste divizije, za koju ste nam rekli da je na osnovu odluke generala Kadrijevića. Jedinice JNA, govorim o paragrafu 52, ko je bio komandant te divizije?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Ja sam prvo dužan da objasnim zašto se formira Šesta lička divizija, ako dozvoljavate. Taj prostor je nakon reorganizacije JNA 1987. godine objektivno bio bez postojanja većih jedinica JNA na tom prostoru, a pošto su počela ratna dejstva i sukobi, javila se potreba da se formiraju i reaktiviraju one jedinice koje su ranije, pre 1987. godine, postojale. I u tom kontekstu je odluka o formiranju Šeste ličke divizije. Ja ne mogu da kažem ko je bio komandant, mogu pogrešiti. Ja znam samo pouzdano da je tada određen general Ćušić Mićo, aktivni general, da ode na ovaj prostor i da pomogne tamošnjim komandama u formiranju jedinice. Ko je postavljen za komandanta, ja ne znam.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ćušić je naravno bio oficir JNA. Je li tako?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: General JNA. Tada je bio još u aktivnoj službi, ali je bio na raspolaganju.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Paus 72 molim. Želim da se sada pozabavimo podrškom JNA koja je pružena vojskama Krajine i Republike Srpske. Možete li nam

reći sledeće. Od sredine 1992. godine pa do kraja sukoba, koji broj, odnosno koliko je oficira Vojske Jugoslavije bilo u, tačnije služilo u Vojsci Republike Srpske i Vojsci Republike Srpske Krajine?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: *(izbrisano po nalogu sudskog Veća).*

SUDIJA KVON: Gospodine Najs, da li treba da vas podsetim da smo na otvorenoj sednici?

TUŽILAC NAJS: Vrlo sam vam zahvalan. Pri dnu stranice, to piše ... Molim vas da pređemo na zatvorenu sednicu.

(zatvorena sednica)

sekretar: Časni Sude, na otvorenoj smo sednici.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Sad smo na otvorenoj sednici, generale. Da li je krajem aprila ili eventualno početkom maja 1992. godine krnje Predsedništvo donelo odluku o oficirima JNA koji su rođeni u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini u vezi sa tim gde oni treba da služe?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Jeste, ali takva je odluka doneta na bazi razgovora koje su Branko Kostić i Blagoje Adžić vodili sa predsednikom Izetbegovićem iz Bosne i Hercegovine u Skoplju 26. aprila 1992. godine. Tada je postignuta saglasnost da svi pripadnici JNA koji su građani Bosne i Hercegovine treba da ostanu u Bosni i Hercegovini i da se Muslimani i drugi građani Bosne i Hercegovine sa teritorije SR Jugoslavije isto imaju u određenom vremenskom roku vratiti u Bosnu i Hercegovinu, a da će iz Bosne i Hercegovine izaći sve one starešine i vojnici koji nisu građani Bosne i Hercegovine. Ja koliko se sećam, rok za povlačenje iz Bosne i Hercegovine vojnika i starešina u Jugoslaviju trebalo je da bude do 19. maja 1992. godine.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Tabulator 15 molim. Molim da stavite englesku verziju na grafoskop. Kao što ćemo videti, ovo dolazi od načelnika Generalštaba, odnosno iz operativnog centra štaba oružanih snaga, i upućeno je komandi Petog, Desetog, 13. i 17. korpusa i Četvrte vojne oblasti, a na znanje Drugoj vojnoj oblasti. I kaže se: "Na osnovu ukupne situacije na prostoru Republike Bosne i Hercegovine, u skladu sa odlukom Predsedništva SFRJ o premeštanju pripadnika JNA državljana SRJ sa teritorije Bosne i Hercegovine na prostor SRJ i obrnuto, naređujem - Pod 1: Izvršite sve potrebne pripreme i premestite ... ". I onda prelazimo na drugu stranicu, paragrafi 2 i 3. "Starešini, vojnici i civili iz ovih jedinica koji su rođeni na teritoriji Srpske Republike Krajine, odnosno Bosne i Hercegovine ili se po planu personalne uprave Saveznog sekretarijata za narodnu odbranu predviđaju za popunu Teritorijalne odbrane i milicije Srpske Republike Krajine ili Srpske Republike Bosne i Hercegovine, ostaju na tom prostoru". I onda dalje sledi naređenje. Da li imate komentare o ovom dokumentu, generale Vasiljeviću?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Mislim da je ovo u skladu sa ovim što sam već rekao i sa ovim rokom do 19. maja, dakle izmeštaju se i jedinice i kadrovi koji su građani Savezne Republike Jugoslavije. Ovde jedino meni nije dovoljno jasno, ovaj nastavak ovde, u ovoj tački 2. kada se kaže: "Ili se po planu personalne uprave SSNO

predviđaju za popunu Teritorijalne odbrane i milicije Krajine". Pretpostavljam da bi to moglo da bude da su to ovi građani iz Krajine i Bosne i Hercegovine koji su aktivni sastav tada još uvek JNA i koji treba da pređu u Krajinu i u Bosnu i Hercegovinu a biće postavljeni po planu personalne uprave. Jer ovo je dokumenat kada sam ja već penzionisan, ovaj, 11. maj.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala. Tabulator 16. Ako pogledamo, ovo je dokument iz kasnijeg perioda, od 07. decembra 1993. godine. Ne treba da sada mučimo poslužitelja da stavlja ovaj dokument na grafoskop. Videćemo kasnije da je ovo dokument od general-majora Mileta Novakovića i to je spisak vojnih lica koji su napustili bez odobrenja, odnosno koji su samovoljno napustili Srpsku Vojsku Krajine i to se upućuje, između ostalih, i general-potpukovniku Perišiću. U dokumentu se kaže: "Našim aktom, poverljivi broj ...", taj i taj, ne vidi se " dostavili smo vam spisak starešina koji su samovoljno bez odobrenja napustili Vojsku Srpske Krajine i vratili se u Vojsku Jugoslavije". I zatim dalje piše, "Izveštavamo vas da su se sledeće osobe odazvale našem pozivu ...", i onda na sredini stranice, "molimo da se preduzmu mere za povratak u Srpsku Vojsku Krajine onih koji se nisu odazvali i čija vam imena ponovo šaljemo ..." i zatim sledi podugačka lista. Generale, u čemu nam pomaže ovaj dokument? Da li imate nekih komentara u vezi sa ovim dokumentom i u vezi sa načinom na koji je organizovana podrška u ljudstvu?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Pa pomaže, pre svega, meni u ovome što sam do sada rekao. Znači, vršena je intervencija da se upute iz Vojske Jugoslavije oni njeni pripadnici koji po osnovi da su rođeni na prostoru Krajine ili Bosne i Hercegovine nisu ostali u tim jedinicama na terenu pa se onda apeluje na načelnika Generalštaba da po svojoj nadležnosti ta lica vrati u Vojsku Srpske Krajine.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vidimo da je ranije već bio podnesen jedan spisak koji nije ostvaren, koji je propušten da se ostvari, tako da je ovo dodatni pritisak koji je posledica ranijeg nepoštovanja ili nepridržavanja. Da li to tako?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Još uvek smo na otvorenoj sednici. Možda ste to već ranije rekli ali ako možete da nam date neke pojedinosti, ako hoćete da nam ukratko kažete, ovde su takođe bili i građani a ne samo vojnici kojima je bilo naloženo da služe u Vojski Krajine ili Republike Srpske? Da li je to tačno ili ne?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Na ovom dokumentu koji ste mi sada davali?

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ne, ne, zaboravite taj dokument. Idemo dalje.

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: I jedni i drugi. Objasnio sam da je vršena praktično neka vrsta mobilizacije na prostoru Savezne Republike Jugoslavije, na kojoj su prikupljeni oni građani Bosne i Hercegovine ili Hrvatske koji se nisu odazvali pozivu da se imaju javiti u vojsku svoje krajine ili republike, a nalazi se na prostoru Jugoslavije. I drugi aspekt je gde su aktivni pripadnici Vojske Jugoslavije, evo ovim putem isto dovođeni u situaciju da se moraju javiti.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Časni Sude, pokrili smo paragrafe 75 i 76, a što se tiče paragrafa 77, možda samo nekoliko rečenica o tome. Da li su promocije koje su urađene u Srpskoj Vojski Krajine ili Vojski Republike Srpske podržane i kada su se oni vratili u Vojsku Jugoslavije? Odgovorite sa da ili ne?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Pošto verovatno nije adekvatan prevod jer se govori o promocijama, ja mislim da se to odnosi na unapređenja ...

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da.

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: ... ja mislim da se to odnosi na unapređenja u više činove u Vojsci Krajine ili Republike. Ako se odnosi na unapređenja, a mislim da se odnosi na unapređenja, onda pri povratku onih starešina koji su posle određenog perioda vremena ponovo se vraćali iz Krajine ili iz Republike Srpske u Vojsku Jugoslavije, ti njihovi činove su morali biti verifikovani od nadležnih organa u Saveznoj Republici Jugoslaviji. I znam za slučajeve gde neki činovi u koje su bile unapređene neke starešine nisu bili verifikovani u Vojsci Jugoslavije, iako je u Vojsci Krajine ili Republike Srpske to bilo već gotova stvar.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Na osnovu vašeg iskustva, da li su oficiri u Srpskoj Vojsci Krajine ili u VRS održavali veze sa jedinicama Vojske Jugoslavije i sa komandantima tih jedinica?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Jesu. Ja sam ih doživljavao, jer sam sa nekima od njih kontaktirao, kao da su to ljudi koji su na nekom privremenom radu, da se privremeno nalaze van Vojske Jugoslavije. A pošto su im porodice živele u Jugoslaviji i oni su dolazili da ih obilaze, onda su bivali u prilici da neformalno kontaktiraju sa svojim ranijim pretpostavljenim starešinama, verovatno da bi se, verovatno u interesovanju da li su njihova mesta popunjena i hoće li biti mogućnosti da se na njih vrate.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu. Generale Vasiljeviću, podrška koju ste opisali, podrška Vojske Jugoslavije Vojsci RSK i Vojsci RS, po vašem mišljenju kako se to odražavalo, u smislu da li su to bile potpuno odvojene armije ili su one možda ipak na neki način bile povezane?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Po faktičkom stanju, to su bile dve države koje su imale dve vojske, a one su finansirane iz jedne treće države. Ne znam da li to treba da pojašnjavam, da bude jasnije. Znači, legalno postoji Savezna Republika Jugoslavija, postoje dve krajine, Krajina i Republika Srpska koje imaju svoju vlast, imaju svoje vojske, ali se finansiranje vrši iz Savezne Republike Jugoslavije.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Možda ćemo kasnije da se time pozabavimo malo detaljnije na drugoj raspravi. To je strana 16, radi informacije Veću. Ali, ako se još bavimo obimom podrške u osoblju, personalnom podrškom, i prihvatajući činjenicu da su te vojske bile stacionirane u različitim zemljama, da li su one na bilo koji način operisale kao da su stacionirane u istoj zemlji ili su operisale kao da su istinski i potpuno stacionirane u različitim zemljama?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Ja oko tih konkretnih operacija ne mogu da budem autoritativan sagovornik za to, tako da ne mogu da dam precizan odgovor na to pitanje, ako mislite na to ko je kojom vojskom komandovao.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ne, ne mislim na to. Ja ću se na to vratiti malo kasnije. Dajte sada da pogledamo, molim vas, dokazni predmet broj 327, tabulator 23. Ovo je naravno nakon vašeg penzionisanja ali bio bih vam zahvalan na vašim komentarima na ovaj i još neke druge dokumente. Ovo je pismo od 09. juna, dolazi od Milana Martića, ministra unutrašnjih poslova Republike Srpske Krajine i tu se kaže, pošto je upućeno optuženom: "Gospodine predsedniče, procenjujući vojno-političku

situaciju u Republici Srpskoj Krajini kao izuzetno složenu, smatramo se obaveznim da vas upoznamo sa istom, uz molbu da svojim autoritetom i funkcijom utičete na poboljšanje stava". Prelazimo sada na drugu stranu, na dnu strane. "Vojska SRJ nije ispunila svoje obaveze u smislu rezervnih delova i molimo vas da nam ispunite molbu po sledećem - da ostvarite uticaj na Generalštab Vojske Jugoslavije da nam obezbedi traženu municiju, rezervne delove i ostalu opremu ... ; da Radio Televizija Srbije medijski obradi namere Hrvatske i da u udarnom delu dnevnika budu vesti i iz RSK. Bilo bi dobro, ukoliko ima mogućnosti, da se iz Radio Televizije Srbije uputi na prostor severno-dalmatinskog ratišta jedna TV ekipa; da Vojska, Generalštab Vojske Jugoslavije uputi tražene starešine u RSK". Sledeća strana, molim. "Napominjemo da smo načelniku Generalštaba Vojske Jugoslavije uputili ove zahteve ali se sporo ili čak i ne realizuju". Što se tiče integracije ili zajedničkog rada različitih vojski na različitim teritorijama, šta imate da kažete u smislu komentara vezano za ovo pismo?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Pa iz ovoga poslednjeg što ste pročitali, normalno bi bilo da se gospodin Martić za probleme koje ima u saradnji sa Vojskom Jugoslavije obrati predsedniku Savezne Republike Jugoslavije koji je nadležan za komandovanje Vojskom Jugoslavije. A ako se obraća onome kome se obratio, on je tada u to vreme bio samo jedan od članova Vrhovnog saveta odbrane Savezne Republike Jugoslavije pa bi bilo prirodno da to uputi i drugom članu Vrhovnog saveta odbrane Republike Jugoslavije. Znači, on se ovde obraća, u stvari, onome za koga misli da ima stvarni i faktički uticaj da može načelniku Generalštaba narediti da ispuni ovo što Martić traži.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: U redu, pokrili smo dve teme, prirodu pomoći koja se očekivala ili koja je tražena i činjenicu da je pismo upućeno optuženom. Možemo li sada da pogledamo, govorimo o istim temama, dokazni predmet 327, tabulator 5? Ovo je dokument od Gorana Hadžića, predsednika Republike Srpske Krajine, primljeno 24. juna 1993. godine, to je van vremenskog okvira vašeg angažmana, vi ste već bili penzionisani. Upućen je predsedniku Republike, gospodinu Miloševiću, "Želimo da vam skrenemo pažnju na neka od pitanja koja nismo u mogućnosti da samostalno rešimo, a predstavljaju urgentan problem za Srpsku Vojsku Krajine". Sledeći pasus, tu se traži obezbeđivanje osoblja i vojnih sredstava. Sledeći pasus, tu se radi o tehničkom održavanju oružja, onda u sledećem se govori o minimalnim količinama municije i onda u sledećem pasusu se kaže: "Molim vas da unutar ovlašćenja kojima raspolazete utičete da se realizuje bar deo naših zahteva koji su precizirani Generalštabu Vojske Jugoslavije što je pre moguće". Ovo je adresirano na optuženoga. Da li komentari koje ste vi dali u odnosu na prethodno pismo takođe važe i za ovo?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Tabulator 17 molim. Molim da pogledate prvu stranu i molim da se ta strana stavi na grafoskop. Ovo je izveštaj o situaciji od 25. novembra i možemo da vidimo da je upućen kabinetu predsednika Republike, lično gospodinu predsedniku kao i načelniku Generalštaba, generalu Perišiću. Molimo vas da onda predete na treću stranu. To je paragraf broj 2.3 i kaže: "Mobilizacijska i personalna problematika: od poslednjeg izveštaja nema bitnih promena; dana 23.11.1993. godine došla je nova grupa aktivnih vojnih lica iz Vojske Jugoslavije, od pozvanih 259 odazvalo se 82 ili 31%; postoji problem sa nedostatkom lekara". Ovo je potpisao Borislav Đukić. Molim vaš komentar. Ovaj dokument dolazi iz Glavnog štaba Vojske Srpske Krajine. Molim vas da date vaš komentar.

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: To je u kontekstu upućivanja starešina Vojske Jugoslavije u Vojsku Republike Srpske Krajine i ponovo intervencija u skladu sa onim dokumentima koja ste ranije pokazivali, intervencija da se moraju odazvati oni koji se nisu odazvali, a o tome se obaveštava i načelnik Generalštaba a i Vrhovni savet odbrane. Znači, to je jedan još dokumenat u tom smislu, i ukazuje i na to gde je Glavni štab Srpske Vojske Krajine prema Vojsci Jugoslavije. Bilo bi interesantno da se vidi sada da li je kasnije na ove intervencije nešto učinjeno, da se pošalju oni koji se nisu odazvali.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I poslednji u ovom nizu dokaznih predmeta tabulator 18, molim. 25. maj, to je dokument od Ministarstva unutrašnjih poslova Srbije, potpis nije čitak ali imamo pečat na originalu, predmet je sledeći: "Potvrda: odobrava se prenošenje iz Skelana stvari koje su preuzete kao ratni plen sa teritorije gde su vođena borbena dejstva". Navode se neke nebitne stvari. "Ova potvrda se izdaje na osnovu naredbe komandanta taktičke grupe Jedan, generala Mile Mrkšića". Molim za vaš komentar na ovaj dokument koji dolazi iz Republike Srpske i u kojem se radi o ratnom plenu, a potpisao ga je Mile Mrkšić.

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Prvo što se vidi to je da je jedinica za posebne namene MUP-a Srbije u maju 1993. godine, da je njena komanda bila u Bajinoj Bašti. Ali drugo što se vidi, da se prenose televizor, šporet, pisaaće mašine i bojler iz Skelana sa teritorije Bosne i Hercegovine, vidi se da je ta jedinica dejstvovala na tom prostoru, a da postoji taktička grupa Jedan kojom komanduje general Mrkšić koji je izdao naredbu o tome kako se postupa sa ratnim plenom. Meni nije poznato da je postojala ta taktička grupa Jedan, to je 1993. godine, ja ne znam za to, ali iz dokumenta je ovo očigledno.

TUŽILAC NAJS: Hvala vam. Nećemo se baviti paragrafom 79 niti tabulatorom 19. Molim da nakratko pređemo na zatvorenu sednicu.

(zatvorena sednica)

sekretar: Časni Sude, sada smo na otvorenoj sednici.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Časni Sude, ovo je potpuni prevod na engleski jezik tabulatora 14. Nadam se da je uključen, ne, nije, izvinjavam se. Sada ćemo svi biti u istoj situaciji kao i optuženi i svedok, odnosno svi ćemo moći da pročitamo čitav dokument. Možemo li sada da se vratimo na logističku podršku, generale

SUDIJA KVON - PITANJE: Samo trenutak, gospodine Najs, paragraf 82, može li svedok da nam da objasni šta je UB? Ovde piše UB/KOS, tako piše, da li to treba da se čita kao KOG ili ...? Molim da nam se ukaže na razliku između KOS i KOG.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ja ću pitati svedoka o tome, to je verovatno na nekoj od naših tabela, ali u svakom slučaju, što se vas tiče gospodine generale, šta znači KOS? Kada je to prestao da bude prikladan termin? Molim časni Sud da pogleda ovu tabelu, ne mogu da se setim njenog broja ali to je komandna struktura JNA. Na dnu ima legenda, u donjoj levoj strani.

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: KOS u prevodu znači Kontraobaveštajna služba JNA, a ona je prestala da postoji 50-tih godina. Zvaničan naziv je Uprava bezbednosti JNA ili Organi bezbednosti JNA, a KOS više kao izraz ne postoji. To je sinonim za organe bezbednosti JNA koji se ni u običnom životu ne upotrebljava, a još manje u službenoj komunikaciji. A KOG je Kontraobaveštajna grupa, to je jedan deo organa bezbednosti koji ima specifične kontraobaveštajne zadatke. Znači KOG je sastavni deo organa bezbednosti ili kontraobaveštajna grupa. Ona ima i svoje detašmane, kontraobaveštajne detašmane i to su zvanični nazivi tih organizacijskih celina.

SUDIJA KVON: Hvala lepo.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Časni Sude, ovo je sve pokriveno u rezimeu i verovatno se nećemo time baviti da bismo uštedeli na vremenu ali videćete to na stranici 28, a takođe može pomoći tabulator 36. Možda ćemo se morati vratiti tome da bi smo potrošili malo vremena kada se dotaknemo tog dela rezimea. U tabulatoru 36 je detaljna tabela i možda ćemo od danas do sledeće srede moći da vidimo koliko je to jasno i koliko je vremena potrebno posvetiti tome. Tabulator 20, molim vas. Molim da se stavi na grafoskop, da, hvala. Bavimo se logističkom podrškom. Generale, mi ovde imamo jedan dokument od 31. decembra 1991. godine, dakle to je iz vašeg perioda, opremanje jedinica teritorijalne odbrane sredstvima Saveznog sekretarijata za narodnu odbranu, opremanje jedinice teritorijalne odbrane oružjem i vojnom opremom. I kaže se: "Od početka borbenih dejstava formirane jedinice teritorijalne odbrane neposredno ili preko svojih štabova obraćale su se direktno SSNO-u radi popune sredstvima", to je na vrhu stranice, "radi popune sredstvima NVO, naoružanja i vojne opreme, iz rezervi JNA. U vreme kada su za to postojali uslovi, vršeno je opremanje tih jedinica neposredno dodelom sredstava, naoružanja i vojne opreme od strane taktičkih nosilaca rodova i službi SSNO preko 608. ", mislim da piše TSB ili tako nekako, nerazumljivo je, "ili preko drugih SSNO ili vojnih komandi. Zbor velikog broja zahteva i teškoća da se to i dalje rešava na nivou Saveznog sekretarijata za narodnu odbranu, a da bi se i dalje poštovali propisi i na taj način sprečile eventualne zloupotrebe, naređujem ..." I onda, to je načelnik generalštaba Adžić koji naređuje popunu jedinice teritorijalne odbrane u skladu sa važećim propisima. Izvinjavam se, izgleda da imam pogrešan dokument. Izvinjavam se, očigledno da sam čitao iz pogrešnog dokumenta. Verovatno su se ljudi pitali iz čega čitam. Ovo je na osnovu naređenja načelnika Generalštaba oružanih snaga SFRJ, broj 2260: "U cilju poštovanja propisa i sprečavanja eventualne zloupotrebe kod opremanja jedinice teritorijalne odbrane sredstvima NVO iz rezervi JNA, naređujem popunu jedinica teritorijalne odbrane u skladu sa odredbama koje su na snazi. Pod dva: analizirati primljene zahteve, oceniti njihovu opravdanost i prosleđivati SSNO-u. Pod tri: nakon odobrenja taktičkih nosilaca, pripremiti rešenja za ustupanje sredstava NVO. Pod četiri: komande korpusa i pozadinske baze su obavezne da izveštavaju taktičke nosioce ove komande o realizaciji donetih rešenja o ustupanju sredstava NVO štabovima i komandama jedinica TO". Ovo je tabulator 20. Hvala. Nadam se da su sudije pronašle taj dokument i mogle da ga vide na način na koji sam ja to sada pokazao. Prelazimo na tabulator 21. Generale, možda bi ipak bilo bolje da vi odmah date svoj komentar o ovom tabulatoru 20. Šta nam kaže ovaj dokument iz januara 1992. godine o logističkoj podršci Vojske Jugoslavije?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Ovaj dokumenat je proistekao iz naređenja načelnika Generalštaba iz decembra 1991. godine, a sve se ovo događa u periodu kada, po Vensovom planu, JNA treba da napusti određene prostore, a da naoružanje,

sredstva i vojna oprema jedinica teritorijalne odbrane treba da budu pod kontrolom međunarodnih snaga. I u tom periodu se vrši dokompletiranje i donaoružavanje nekih jedinica teritorijalne odbrane koje verovatno nisu imale sva sredstva koja im pripadaju po formaciji. Pošto smo ranije već iznosili da su se neke jedinice teritorijalne odbrane, pa i MUP Republike Srpske direktno obraćali komandama na terenu gde su se oni nalazili, načelnik Generalštaba je svojim naređenjem uredio postupak kako se to naoružanje može predavati i kako zaduživati ove jedinice sa onim što im je potrebno. Inače ja prepoznajem potpis generala Kukanjca, u stvari paraf njegov na naređenje načelnika Generalštaba, iako je general Kukanjac dužnost primio tek početkom 1992. godine. Da ne bude zabune što je ovde datum 31.12, a njegov paraf.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala. Tabulator 21 molim. Ovo je sada dokument iz kojeg sam ranije čitao, onaj od ranijeg datuma, od 31. decembra 1991. godine. Ne, izvinjavam se, ovo je sad drugi dokument, od 07. aprila 1992. godine. "Na osnovu člana 46. privremenog Pravilnika o nadležnostima organizacijskih jedinica i člana 9. Pravilnika o nadležnosti komande vojne oblasti u miru ...", ovo je sada naređenje Vladana Šljivića general-potpukovnika za logističku podršku SSNO, i on naređuje: "Da pozadinsko obezbeđenje svih jedinica i ustanova na teritoriji Republike Srpske Krajine koja je pod kontrolom UNPROFOR-a treba da se pripremi za relokaciju u nove reone ... Razmeštaj izvršiti sopstvenim snagama i sredstvima". Zatim paragraf 2: "Formiranje pozadinske baze Glavnog štaba TO Republike Srpske Krajine i zonskih pozadinskih baza i ojačavanje njihovih formacija, u skladu sa zahtevom Glavnog štaba Teritorijalne odbrane RSK ..." Zatim paragraf 4: "Sanitetska uprava SSNO u saradnji sa personalnom upravom doneće odgovarajuća rešenja o zdravstvenom osiguranju aktivnih vojnih lica, građanskih lica na službi u Vojsci Jugoslavije i penzionisanih vojnih lica ...". Šta nam to kaže ukratko o logističkoj podršci koja je dolazila u Republiku Srpsku Krajinu?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Znači formiranje pozadinske baze Glavnog štaba Teritorijalne odbrane Republike Srpske Krajine govori da takva institucija armijska nije postojala na tom prostoru. Pozadinska baza je jedna veoma složena logistička institucija sa brojnim materijalnim sredstvima, sa remontnim kapacitetima i ta se baza formira u skladu sa jedinicama teritorijalne odbrane koje će ostati na ovom prostoru pod kontrolom međunarodnih snaga. I reguliše se u ovoj četvrtoj tački zdravstveno obezbeđenje onih lica koja ostaju na teritoriji Republike Srpske Krajine, a ja koliko znam, to obezbeđenje je uslužno obavljano u vojno-medicinskim ustanovama u JNA u tom periodu, kasnije Vojsci Jugoslavije, uz materijalno regulisanje troškova lečenja, zbrinjavanja i svega što iz toga proističe. Znači, ovo je sve priprema faza za stavljanje kompletne teritorijalne odbrane po svim principima kako ona mora da bude konstituisana na prostoru Krajine u vreme dolaska UNPROFOR-a na taj prostor.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: I na kraju dokazni predmet 352, tabulator 157. Ovo je ponovo van vašeg perioda, ovo je 23. decembar 1993. godine, od Milana Čeleketića, pukovnika, komanda 18. korpusa Srpske Vojske Krajine, pretpostavljam, i radi se, kaže se: "Naređenje o obezbeđivanju materijalnih sredstava od Vojske SRJ". Kaže se: "I pored naređenja i više upozorenja da se obezbeđenje materijalnih sredstava od Vojske Jugoslavije vrši planski i preko Glavnog štaba Srpske Vojske Krajine, i dalje ima pojava da se komande ili pojedinci direktno obraćaju Generalštabu Vojske Jugoslavije ili pojedinim jedinicama. Neposredno obraćanje bez odobrenja Glavnog štaba Srpske Vojske Krajine odaje utisak neorganizovanog i stihijskog rada, a stvaraju

se i nepotrebni troškovi ... U cilju sprečavanja samovolje pojedinih komandira i pojedinaca, na osnovu naređenja Glavnog štaba Srpske Vojske Krajine naređujem ... " i onda sledi naređenje za popunu jedinica koje je poslato direktno komandama korpusa, za dosledno sprovođenje ovog naređenja kao i za slučajeve kršenja ovog naređenja. Ovim naređenjem se znači zabranjuje potčinjenim komandama da se direktno obraćaju Generalštabu. Da li vi imate komentara? Očigledno je da se ovde otkriva podrška Vojske Jugoslavije Komandi 18. korpusa. Da li vi imate nekih komentara o tome?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Pa nemam, mislim, jasno je iz ovoga. Ovo je decembar 1993. godine i to je, iz ovog naređenja se vidi da je bio uređen način kako se snabdevao Glavni štab Srpske Vojske Krajine, a neki pojedinci su mimo takvog naređenja uspostavljali neke direktne veze, preskačući te zvanične kanale. Ja pretpostavljam, samo pretpostavljam, po liniji gde su neka službovali u JNA, a posle toga u Vojsci Jugoslavije, da su hteli te veze svoje da iskoriste za popreko ili direktno snabdevanje, a da to nije išlo preko Glavnog štaba pa se daju upozorenja da se više tako ne radi.

TUŽILAC NAJS: Da li možemo da pređemo na zatvorenu sednicu, molim?

(zatvorena sednica)

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, vraćamo se na jedno nerešeno pitanje iz paragrafa 78.

sekretar: Na otvorenoj smo sednici.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Generale, sada se bavimo različitim aspektima onoga što se događalo sa vojskama Republike Srpske Krajine i Republike Srpske i njihovom povezanošću sa Vojskom Jugoslavije. Ja sam vas ranije već nešto pitao ali nisam dobro formulisao pitanje, to je bila moja greška. Na osnovu svih ovih različitih faktora, da li se moglo videti da li su ove dve vojske delovale u različitim zemljama ili su na bilo koji način delovale kao da su u jednoj zemlji? Ako mislite da pitanje nije dobro postavljeno ili da ne može na njega da se odgovori, recite to pa ćemo ići dalje.

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Ja sam već dao odgovor. Znači, objektivno postoje dve vojske u dve države, a iz treće države, iz Savezne Republike Jugoslavije, one se tretiraju kao da su vojske te države, Savezne Republike Jugoslavije, jer se vrši finansiranje, kadrovska obezbeđenje, materijalna podrška. I ja nemam više šta tu da dodam na to.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Hvala. Molim da sada pređemo na uticaj, ako ga je optuženi imao na savezne i srpske institucije. Na osnovu vašeg iskustva, da li su članovi Predsedništva, odnosno u koju kategoriju političara bi ste ih vi svrstali?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Članovi Predsedništva Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, a bilo ih je u prvoj fazi osam, po mojoj oceni, a i inače po ocenama koje su opšte vladale, predstavljali su trećerazredne kadrovske garniture. Mnogi od njih su bili ili nepoznati široj javnosti ili ono što bi se nazvalo politički skorojevići. Stvarnu moć u to vreme imaju republički lideri, a članovi Predsedništva su, ako ja to mogu tako slikovito da kažem, bili ambasadori iz svojih republika i pokrajina u Predsedništvu. Dakle, oni su morali da zastupaju stavove koje

su dobijali iz republike. To je moj utisak oko članova Predsedništva i stvarne moći Predsedništva.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Kakav je bio položaj optuženog u ovoj strukturi kako ste je vi opisali?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Ja mislim da on nije imao neki različit položaj u odnosu na predsednike iz drugih republika, ali pošto je on u pitanju, znači nesporno je da je bio jaka politička figura, da je bio autoritativan i da je po toj relaciji bio u mogućnosti i stvarnoj poziciji da utiče na četiri člana tog Predsedništva koji su bili iz uže Srbije, Kosova i Metohije i Vojvodine.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vaš pretpostavljeni Kadijević, da li je on tehnički bio potčinjen optuženom ili nije? Mi znamo odgovor ali vas ipak molimo da nam kažete.

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Nije ni tehnički, a ja mislim ni u bilo kojem drugom pogledu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Paragraf 88. Da li je optuženi imao bilo kakav uticaj na postavljanje ljudi u srpsko Ministarstvo unutrašnjih poslova? Očigledno da je on imao moć, ali da li je tu moć i iskorišćavao, da li je ostvarivao?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Procedura postavljanja ministara u vladi je jasna. Znači, predlaže ih mandatar za tu vladu, ali ja mislim da nema spora oko toga da za ključne pozicije u vladi, a jedna od takvih pozicija svakako je uvek bilo i Ministarstvo unutrašnjih poslova, da je optuženi sigurno imao tu bitan uticaj na izbor i postavljanje tih ljudi. To su bili ljudi od njegovog osobitog poverenja. Međutim, cela procedura formalizovanja tog stanja je išla kroz Skupštinu, a u Skupštini je uvek većinu imala Socijalistička partija Srbije čiji je on bio predsednik, tako da je lako bilo izglasavati ono što je već bilo kadrovski zacrtano.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Radmilo Bogdanović je bio ministar unutrašnjih poslova Srbije do marta 1991. godine, a njega je zamenio Zoran Sokolović koji je ostao na tom položaju za vreme čitavog sukoba. Da li je to bila prava smena? Da li je Sokolović stvarno preuzeo ovlašćenja ministra unutrašnjih poslova nakon što je Bogdanović otišao ili je Bogdanović i dalje ostao uticajna ličnost?

SVEDOK VASILJEVIĆ - ODGOVOR: Ja mislim da su tačne obe konstatacije. I Zoran Sokolović je preuzeo funkciju ministra unutrašnjih poslova Srbije, ali je još uvek jak uticaj na ključne ljude u Ministarstvu unutrašnjih poslova imao raniji ministar Radmilo Bogdanović. Zoran Sokolović je i po prirodi, po svom karakteru i temperamentu bio čovek tihe naravi i delovao je više kao figura u svemu tome. Stvarnu moć u to vreme, objektivno u okviru Ministarstva unutrašnjih poslova Srbije ima čelni čovek Službe državne bezbednosti.

TUŽILAC NAJS: U redu. Ja mislim da bi svedok za sledeći deo više voleo da se pređe na privatnu sednicu.

(privatna sednica)

sekretar: Časni Sude, na otvorenoj smo sednici.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Vojna linija ...

SUDIJA MEJ: Gospodine Najs, približavamo se kraju. Moramo da završimo i napustimo sudnicu bukvalno za dva minuta. Ukoliko želite da pređete na novu temu, ovo bi bio zgodan trenutak.

TUŽILAC NAJS: To je na Sudu da odluči. Paragraf je kratak ali ...

SUDIJA MEJ: U redu. Ostao je još jedan minut, zato završavamo. Gospodine Vasiljeviću, molim vas vratite se u sredu ujutru da nastavite svoje svedočenje.

Fond za humanitarno pravo